

Ostatní obyvatelstvo žádáme, aby pomáhalo při likvidování následků války a aby zejména Praha měla co nejdříve mírový vzhled.

Dokažte tím, že přes námahy boje, utrpení a strádání jste ochotni splnit své poslání při budování nového státu a nového života.

ČNR.

SÚA Praha. Pražské povstání, inv. j. 35. Koncept.

[271]

1945, (10.) květen. Čechy. — Provolání vojáků a důstojníků 1. čs. armádního sboru v SSSR s projevy díky Rudé armádě a Sovětskému svazu za pomoc v národně osvobozovacím boji českého a slovenského lidu.

Ať žije Rudá armáda — osvoboditelka!

O B Č A N Ě !

Jsme svobodni. Němečtí vetřelci, kteří se u nás po šest roků roztahovali a vykrádali naši zemi, jsou zničeni, fašistické Německo je rozbito a leží v prachu.

Rudá armáda nám přinesla svobodu!

Nejmodernější armáda světa, statečná sovětská vojska, která tři roky vedla — spolu se spojenci — souboj s celou hitlerovskou vojenskou mašinou, zasadila německým okupantům poslední drtivé údery. Němci, kteří si chtěli podmanit celý svět a kteří chtěli slovanské národy proměnit ve své otroky, jsou poraženi; všechny země, do kterých nacistická bestie zakousla svoje zuby, svobodně oddychly. Osvobozena jest i naše drahá vlast, Československá republika a její srdce — matička Praha. Hrdinní Rudoarmějci přišli do našeho kraje, do našich dědin a měst, i do Prahy. Vyhnali německé okupanty a očistili naši zemi, abychom mohli vybudovat novou, svobodnou a nezávislou, skutečně demokratickou republiku, stát dvou rovnoprávných národů Čechů a Slováků, kteří budou svorně spolupracovat na vybudování lepšího a šťastnějšího života!

Náš spojenec — Sovětský svaz.

To všechno je zásluha Sovětského svazu a jeho spojenců a jsme šťastni a hrdi, že Sovětský svaz stojí po našem boku a skutky nám dokazuje svoje přátelství. Naše spojenectví se Sovětským svazem bylo vyjádřeno již ve smlouvě o přátelství a vzájemné pomoci s SSSR z roku

3. Nejen majetek veřejný a soukromý majetek český, nýbrž v našem zájmu i majetek německý budiž uchráněn před zkázou a zničením, a kde třeba, zajištěn.“ [SÚA Praha. Pražské povstání, inv. j. 15.]

V těchto směrnících je již otupeno jejich původní revoluční ostří. V návrhu nařízení ČNR, které bylo připraveno již za povstání, avšak nevešlo v život, se otevřeně mimo jiné říkalo: „Kdo by proti tomuto nařízení jednal a osobně se obohatil, bude trestán a ve zvláště těžkých případech propadá trestu smrti.

Ve všech podnicích provedou se okamžitě soupisy majetku movitého i nemovitého, zásob zboží, výrobků, polotovarů i surovin za účasti členů závodních rad.“ [Podtrženo editory. SÚA Praha. Pražské povstání, inv. j. 35.]

Současně téhož dne pod tlakem revolučních živlů musila Česká národní rada vydat prohlášení, zakazující odzbrojovat bojovníky z barikád a příslušníky Revolučních gard. V prohlášení, jež bylo namířeno proti snahám buržoazních představitelů, se pravilo: „Zakazujeme jakékoliv odebrání zbraní barikádovým bojovníkům a příslušníkům revolučních gard.

Kdo tento zákaz poruší, bude pohnán k zodpovědnosti.

Nařizujeme, aby bojovníkům z barikád a příslušníkům revolučních gard, označených bílou páskou s červenými písmeny RG (revoluční garda), byly přidělovány lehké zbraně a střelivo, přejímané od kapitulujících Němců.

Porušení tohoto nařízení bude přísně stíháno.“ [SÚA Praha. Pražské povstání, inv. j. 27.]

1935. A skutečně, když v roce 1938 Němci rozbíjeli a obsazovali Československo, zůstal Sovětský svaz jediným naším přítelem a spojencem, který nám chtěl poskytnout pomoc. Ne jeho vinou se stalo, že k tomu nedošlo. Sovětský svaz nikdy neuznal mnichovské rozhodnutí, nikdy neuznal násilné obsazení Československa.

Po boku Rudé armády bojuje naše armáda.

Když Německo 22. června 1941 přepadlo Sovětský svaz, neuplynul ani měsíc od začátku sovětsko-německé války a již jsme měli dohodu o společném vedení války proti Německu, na základě které byly utvořeny naše samostatné vojenské jednotky v SSSR. Při největší pomoci a podpoře sovětských úřadů jsme vyrostli z malé jednotky v československou armádu, vyzbrojenou nejlepšími ruskými zbraněmi. Náš společný boj s Rudou armádou na věky zpečetil přátelství a bratrství našich národů. Přicházíme nyní společně s Rudou armádou a po jejím boku jsme pomáhali osvobodit naši vlast.

Zajištění naší budoucnosti.

12. prosince 1943 byla v přítomnosti pana presidenta republiky dr. Beneše v Moskvě uzavřena smlouva o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci vojenské, hospodářské a kulturní mezi Československou republikou a Sovětským svazem na dvacet let a potom automaticky se prodlužující, nebude-li odvolána. Tato smlouva je základem a zárukou naší samostatnosti a bezpečnosti, neboť zajistila naše vítězství nad Německem a na věky nás chrání před německou dobytčností. Sovětský svaz nám zde zaručuje úplnou svobodu také tím, že si přeje, abychom si svůj stát vybudovali sami, tak jak budeme chtít my, zcela nezávisle a nebude proto v ničem zasahovat do našich vnitřních záležitostí. Budeme si poskytovat se Sovětským svazem vzájemnou hospodářskou pomoc, a to nás osvobozuje od naší vázanosti a závislosti na hospodářství německém. Jak věrně plní Sovětský svaz své závazky, bylo nejlépe vidět v době hrdinného povstání slovenského lidu, kdy Sovětský svaz učinil vše, aby přišel na pomoc bojujícím a je to vidět také dnes, kdy Rudá armáda přišla na pomoc hrdinně bojujícímu pražskému lidu.

8. května 1944 byla pak uzavřena dohoda, podle které byla odevzdána území Československa po osvobození Rudou armádou plně do rukou k tomu oprávněných československých úřadů, to je Národním výborům.

Přátelství se Sovětským svazem nám zaručuje, že nikdy nebudeme ohroženi Německem, že u nás již nikdy nevyroste žádný domácí fašismus a že budeme mít novou, skutečně lidovou, demokratickou republiku, sociálně spravedlivý a pokrokový stát rovnoprávných bratrských slovanských národů.

Nastává u nás nový život a my sami se musíme postarat o to, aby u nás nastala skutečná svoboda a demokracie. Není u nás již Gestapa a jeho pomahačů a žádný poctivý a čestný člověk nemusí žít v bázni o svůj život. Otevřeme si opět svobodně svoje vysoké školy a mládež místo do Říše na otrockou práci půjde opět do středních a vysokých škol, kde jí budou vychovávat naši lidé a nikoliv zrádcové národa.

Vítejte bratři rudoarmějci!

Přijímejte proto všechny rudoarmějce tak, jak se sluší na naše nejdražší a nejvzácnější hosty, přijímejte je jako své bratry.

Přijímejte je ve svých městech a vesnicích a ve svých rodinách tak srdečně, jako nás přijali ruští, ukrajinští a běloruští lidé, kteří se s námi dělili o to poslední, co jim nesebrali němečtí lupiči. Dejte jim vše co máte, a podporujte jejich zásobování potravinami, krmivem a jinými potřebami. Přijímejte je tak, jako byste přijímali svoje vlastní syny. Víťáme hrdinskou Rudou armádu — osvoboditelku slovanských národů z germánského jha. Dejte slovanským bratrům na každém kroku znát, jak jsme jim vděční, jak je máme rádi.

Sláva Rudé armádě — osvoboditelce!

Sláva nové, lidové, demokratické čs. armádě!
Ať věčně trvá přátelství národů Československa a Sovětského svazu!
Smrt fašismu a nacismu!

Vojáci a důstojníci 1. čs. armády.

AÚD KSČ Praha. Nespořádaný materiál. Tisk.

[272]

1945, (květen), Čechy. — *Provolání vojáků a důstojníků 1. československé armády, v němž ztotožňují své zájmy se zájmy lidu. „Není síly na světě, která by nás mohla použít proti lidu...“*

O b ě a n é ! O b ě a n k y !

Na ulicích našich měst a vesnic rozléhá se radostný zpěv našich vojáků a jásot osvobozeného lidu.

Bojovali jsme na různých frontách. My, vojáci československé armády, klestili jsme si cestu ze zahraničí do domova se zbraní v rukou. Doma drobný český a slovenský lid rozbíjel sabotáže, stávkami, ozbrojeným povstáním na Slovensku a v Praze, okovy svého otroctví.

My jsme dělníci, rolníci, příslušníci pracující inteligence, jsme krev z krve našeho lidu. Zařadili jsme se do armády, chopili jsme se zbraní, bojovali jsme po boku slavné Rudé armády a spojeneckých armád, abychom jako ozbrojení občané konali na frontě svoji povinnost vůči vlasti.

Vy jste dělníci, rolníci, příslušníci pracující inteligence, kteří jste byli vojáky na frontě domácího odboje a kteří jste ani na minutu nepřestali bojovat proti národní porobě a fašistickému jařmu. Spjovala nás — lid a armádu — společná nenávist a společný boj proti zotročitelům, společná touha po svobodě.

Náš bojový svazek, naše jednota zůstane též v budoucnosti nerozlučnou. Není síly na světě, která by nás mohla zneužít proti lidu, jsme armádou novou, demokratickou, protifašistickou, stojíme věrně na strážích naší mladé svobody; jsme připraveni rozdrtit každého nepřítele lidu a republiky.

Nepřítelé naší republiky a našeho lidu — to jsou naši nepřítelé. Nepřítelem je ten, kdo chce podkopat základ naší svobody a nezávislosti se Sovětským svazem. Nepřítelem je ten, kterému jsou bližší jeho sobecké hmotné zájmy, jako zájmy lidu a vlasti.

Byli jsme spolu s lidem v boji, budeme s lidem také v míru. Pomůžeme společnými silami vybudovat náš nový domov, spolu s lidem kráčíme vstříc šťastným dnům budoucnosti.

Jsmo lidovou armádou. Pocházíme z lidu, kráčíme s lidem, děláme všechno pro lid.

Ať žije naše nová, demokratická, lidová republika!

Ať žije naše nová, lidová, protifašistická armáda!

Ať žije náš vzor, učitel a osvoboditel — vítězná, lidová Rudá armáda!

Z lidu, s lidem, pro lid!

Vojáci a důstojníci 1. čs. armády.

AÚD KSČ Praha. Nezpracovaný materiál. Tisk. — *Těž Za armádu lidu*, Praha 1960, dok. čís. 172.